





SVETIŠČE V OBLAKIH

BESEDILO IN FOTOGRAFIJE:
ALEŠ BRAVNIČAR

Med Indijo in Tibetom leži pod vrhovi Himalaje Dežela gromečnega zmaja. V njej ima vsaka bilka dušo, vsaka gora svoje božanstvo in vsaka dolina svoje romarsko svetišče. Njeni prebivalci že stoletja ohranjajo starodavne navade in običaje, skriti od radovednih pogledov preostalega sveta. Poslednje budistično kraljestvo, ki nikoli ni podleglo nobeni osvajalski velesili, živi s skrivnostnimi zgodbami o jetijih in jeznih zmajih, ki se prenašajo le iz roda v rod. »Nikoli ne izdaj vsega, kar veš, drugim. Lahko postanejo bistrejši od tebe,« namreč velela star butanski pregovor.

Butan, skrito budistično kraljestvo, živi s skrivnostnimi zgodbami o jetijih in jeznih zmajih, ki se prenašajo iz roda v rod. S podobo nedotaknjene oaze pod Himalajo, poslednje Šangri-La naravnost iz romana Jamesa Hiltona, si njegovi prebivalci delijo kraljevsko mantro o »bruto družbeni sreči pred bruto družbenim proizvodom«.

ALEŠ BRAVNIČAR je eden najbolj iskanih fotografov. Njegove fotografije redno polnijo strani domačih in tujih revij. Razstavljal je na samostojnih in skupinskih razstavah doma in v tujini.





Procesija v samostanu ↗
Rinpung

Molitvene zastavice ←
visijo nad dolino

Vaščani Butana – skromni, ✓
a srečni

V mogočnem samostanu Rinpung na »Gori draguljev« mladi menihi med recitiranjem molitev spomnijo na prizore iz Bertoluccijevega filma Mali Buda, ki je bil posnet prav tukaj, znotraj visokega skrivnostnega obzidja. Umirjeno vzdušje doline Paro, v kateri leži samostan, je pravo nasprotje dramatične lokacije najbolj znamenitega butanskega dzonga Taktsang, Tigrovega gnezda, kamor naj bi guru Rinpoche na letečem tigru prinesel budistične nauke nekje sredi 8. stoletja. Skoraj tisoč metrov visoka pot do samostana, zgrajenega v živo skalo, je skoraj tako težka kot pot do razsvetljenstva številnih menihov, ki v tišini meditirajo za njegovimi zidovi.

Pista na mednarodnem letališču Paro je najdaljši kos ravne ceste v sicer sila gorati deželi. Ko iz Delhija ali Bangkoka poletiš nad vrhove Mount Everesta, Lhotseja in drugih himalajskih osemtisočakov in se vrtoglavo spustiš med nedotaknjene doline, okičene z lesenimi hišami, mogočnimi samostani in železnimi verižnimi mostovi čez deroče reke, ti postane jasno, da si pristal



v enem zadnjih zemeljskih paradižev, ki z eno nogo pogumno koraka v 21. stoletje, z drugo pa je čvrsto zasidran globoko v srednjem veku.

Thimphu, prestolnica, ki šteje 80.000 duš, je poleg Ngerulmuda v tihomorski republiki Palau edino glavno mesto brez semaforja – ko so pred petnajstimi leti na glavno križišče postavili novotarijo s tremi lučmi, je bilo na cesti popoldne več nesreč kot v celem preteklem mesecu. Četrty butanski kralj Jigme Singye Wangchuck, ki je abdiciral leta 2006 in na prestol postavil svojega sina, je zaukazal odstranitev semaforja in na to mesto vrnil nadvse priljubljene prometne policiste, ki ob usmerjanju prometa z mirnimi, zveznimi gestami spominjajo na postavne inštruktorje tai chi.

Sicer pa je imelo njegovo veličanstvo Jigme Singye Wangchuck neznansko karizmatično prezenco. Vladal je s pravično in železno roko, hkrati pa si je na vse pretege prizadeval ohraniti butansko kulturo pred agresivnimi sosedi in

↑ Paro, ena najlepših
butanskih vasi



Priljubljeni prometni policist
v prestolnici Thimphu

osrečiti slehernega prebivalca kraljevine. Vsak državljan je bil tako enkrat na leto povabljen, da kralju osebno predstavi svoje ideje in mu razodene težave, ki ga pestijo. Kralja so večkrat zalotili na prijateljskih košarkarskih tekmah, na katerih je igral kar v obvezni narodni noši.

Butanska vlada si je zadala tudi velikopotezno nalogo – privatizirali so turistične agencije, dovolili gradnjo strogo naravovarstveno nadzorovanih luksuznih hotelov (član indijske verige Taj je v prestolnici Thimphu, Aman Resorts in Uma pa sta odprla podružnice po vsej deželi) in uvedli visoko turistično takso – 200 oz. 250 dolarjev na dan obveznega plačila na osebo, od katerega gre 65 dolarjev v socialni sklad za izobrazbo, zdravstvo in preprečevanje revščine. Leta 1974, ko je kralj popotnikom prvič odprl vrata svoje deželice, je bilo dovoljeno število turistov v celem letu le nekaj več kot 200, letos pa pričakujejo že krepkih 120.000 obiskovalcev iz tujine. Kljub temu na vožnji po komaj dva in pol metra širokih ovinkastih butanskih cestah,



na katerih je potovalna hitrost največ 40 kilometrov na uro, skorajda ne vidiš drugih popotnikov.

V Butanu imajo hiše z velikimi risbami falusov na pročeljih. Te domačini narišejo za odganjanje zlih duhov. Med riževimi polji in neskončnimi gozdovi cipres in borovcev, katerih vonj tako zelo spominja na morje, reke s seboj nosijo molitve menihov, nad nekaj tisoč metrov visokimi gorskimi prelazi pa v popolni tišini z vetrom elegantno krožijo mogočni orli. Večno nasmejani kmetje in otroci prijazno pozdravljajo v angleškem jeziku, ki se ga v šolah poleg tibetanske dzongke učijo kot prvi jezik. Nikomur ne pride niti na misel, da bi iztegnil roko in prosil za denar. Tega v Butanu preprosto ne poznajo. x

↑ [Gozdovi blizu Punakhe](#)

→ [Samostan Taktsang,](#)
imenovan tudi Tigrovo Gnezdo

